

I. 15, 16 Ráma vysvětluje, že nepřítelem poznání je egoismus a neklidná mysl.

RÁMA pokračoval: Svatý muži, jsem zmaten a pln obav, když přemýšlím o tom, jak přichází strašlivý nepřítel poznání, egoismus. Rodí se v temnotě nevědomosti a v nevědomosti vzkvétá. Utváří bez přestání špatné sklony a špatné činy. Veškeré utrpení se vždy točí kolem ega, neboť tím, kdo trpí, je vždy „já“. Egoismus je jedinou příčinou duševního utrpení. Cítím, že egoismus je má nejhorší nemoc! Právě egoismus splétá síť ze světských potěšení a do této pasti chytá živé bytosti. Z něj vzešly všechny velké pohromy světa. Zatlačuje do pozadí sebeovládání, ničí ctnosti a narušuje rovnováhu. Přejí si zbavit se představy, že „jsem Ráma“, a zbavit se všech tužeb. Přejí si spočinout v Já. Zjišťuji, že cokoli jsem vykonal na základě sobeckých představ, bylo marné. Pouze v nesobectví je pravda. Jsem-li pod vlivem egoismu, jsem nešťastný, jsem-li od něj osvobozen, jsem šťastný. Egoismus podporuje toužení, bez něho touhy odejdou. Právě egoismus bezdůvodně spřádá síť rodinných a sociálních vazeb, aby do ní chytil nepozornou duši. Domnívám se, že jsem od sobectví osvobozen, ale přesto se trápím. Prosím, osviť mne.

Bez milosti, jíž je obdařen ten, kdo slouží světcům, zůstává nečistá mysl neklidná jako vítr. Je nespokojená, ať dostane cokoli, a její neklid roste den za dnem. Síto nelze nikdy naplnit vodou a stejně tak nemůže mysl dosáhnout stavu naplnění, ať už získá z projeveného světa, co chce. Mysl neustále poletuje sem a tam, ale nikde není schopna nalézt štěstí. Nevědoma si toho, že si může způsobit velké trápení, hledá ve světě potěšení, ale ani toho se jí nedostává. Jako lev v kleci je mysl stále neklidná. Zbavena svobody a volnosti není se svým současným stavem spokojena. Svatý muži, pouta mých tužeb mne vážou k síti, kterou utkala mysl. Stejně jako divoká voda v řece podemílá kořeny stromů rostoucích u břehu, tak i neklidná mysl podemílá kořeny celého mého bytí. Jsem myslí unášen jako suchý list ve větru. Mysl mě nenechá spočinout ani na chvíli. Je příčinou celého projeveného světa a tři světy² existují jen díky ní. Jakmile mysl zmizí, světy zmizí s ní.

2 Třemi světy se rozumí sféra země, sféra vzduchu a sféra nebe, viz též *bhú*, *bhúvas* a *svar*. (Pozn. překl.)